

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

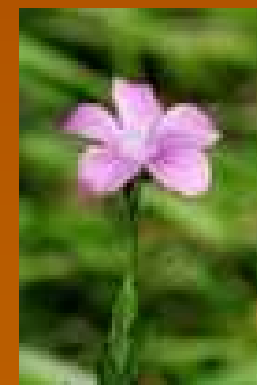
ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURO ČRNOMELJ

Turistični spominki

Izdelki domačih in umetnostnih obrti

Motivacijska delavnica
Vseživljenjsko učenje za razvoj podeželja

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

- **SPOMINKARSTVO** je dejavnost načrtovanja, izdelovanja in na drugi strani tudi zbiranja spominkov. Dejavnost ima torej svoje ustvarjalne, zaposlitvene, ekonomske in tudi izobraževalne učinke in pomene.
- **Predmete in izdelke, ki nastajajo v okviru spominkarske dejavnosti, imenujemo spominki.** V Sloveniji se pogosto uporablja še izraz turistični spominek, ki pa je neprimeren, saj ozko označuje le opredmetenje spominkov na turizem. Tudi v tujini se uporablja izraz spominki – souvenirs.

- **Spominek** je torej vsak predmet, izdelek ali spoznanje, ki nam predstavlja posebnosti naravnega okolja in ustvarjalne različnosti vsakdanjikov in praznikov prebivalcev dežel, tudi posebnosti, ki nam jih ponujajo v muzejih, naravnih parkih, turističnih centrih itd.
- Vse te predmete, izdelke, drobne pozornosti in (ali) darila poneseemo v svoja domača, primarna kulturna okolja, kjer nam pomenijo nova spoznanja o deželah in okoljih, ki smo jih obiskali, spominjajo nas na prijetna doživetja in utrjujejo nova spoznanja ali pa nam celo omogočajo nova odkritja na področjih prehranjevanja, oblačenja, skrbi za lastno zdravje ali oblikovanje kakovostnega bivalnega okolja.

- Prizadevanja za ustrezno spominkarsko ponudbo segajo v same začetke turizma na Slovenskem.
- Tako so npr. na Bledu že v 1. pol. 19. st. prodajali turistom grafiko z motivom panorame Bleda, podobno tudi v Rogaški Slatini, kjer so turistom (letoviščarjem) ponudili poleg grafičnih upodobitev tudi kozarce z motivi iz Rogaške Slatine.
- Proti koncu 19. st. so se kot najbolj množični spominkarski izdelek uveljavile razglednice, kasneje še najrazličnejše publikacije (knjige, vodnike) o posameznih krajih in pokrajinah ter prve karte za izlete v gore.
- Značke in razni spominski obeski se začno pojavljati zlasti v obdobju med obema vojnama, vendar v razmeroma skromnem obsegu.
- Po II. svetovni vojni na spominkarskem področju ni večjega napredka, razen prizadevanj na področju slovenskih in regionalnih maskot v razpoznavnih oblačilnih videzih ali narodnih kostumih; DOM)

SPOMINKARSKI SISTEM OZ. PIRAMIDA

- Spodnji del piramide ali spominkarska tipologija
- Srednji del piramide ali izbrani reprezentativni spominki slovenskih pokrajin
- Vrh piramide ali reprezentativni spominki Slovenije

SPODNJI DEL PIRAMIDE ali SPOMINKARSKA TIPOLOGIJA

1. Tipologija spominkov po posameznih zvrsteh
2. Tipologija spominkov po lokacijski vezanosti
3. Tipologija spominkov po načinih izdelave
4. Tipologija spominkov po načinih prodaje
5. Tipologija spominkov po njihovih funkcijah

1. Tipologija spominkov po posameznih zvrsteh

- (Turistični idr.) vodiči
- Monografije (monografske in monotematske)
- Poštne znamke
- Razglednice
- Zemljevidi, karte
- Zložanke, prospekti in drugi tiskarski izdelki (izrezanke, pobarvanke, ponatisi starih tiskov idr.)
- Maskote, lutke
- Spominki s področja(lokalnih) mitologij
- Miniature in pomanjšave
- Množični spominki ali spominkarski kič
- Izdelki sodobnega unikatnega in maloserijskega oblikovanja, tudi industrijskega oblikovanja, notranje opreme
- Kulinarični in gastronomski spominki (tudi vina in ostele pijače)
- Spominki s področja zdravega življenja (čebelji izdelki, čaji zelišča...)
- Spominki s področja življenja v (z) naravi (-o)
- Spominki s področja športa

- **Glasbila in zvočila**
- **Spominki s področja glasbenih in video medijev**
- **Izobraževalni spominki**
- **Igre in igrače, spominki za razvedrilo**
- **Muzejski spominki (replike in ostalo)**
- **Spominki ustanov, firm**
- **Duhoviti in humorni spominki**
- **Turistično promocijski spominki (Give Away)**
- **Industrijski izdelki**
- **Spominki s področja higiene in osebne nege**
- **Spominki s področja oblačilne kulture in mode**

- **Izdelki domačih in umetnostnih obrti, ki jih podrobneje delimo na naslednje:**

Lectarski izdelki; Medičarski in svečarski izdelki;

Lončarski in keramični izdelki; Klekljane in kvačkane čipke;

Vezenine; Kovaški in umetnostno kovaški izdelki; Kamnoseški izdelki; Krpanke;

Ribniška suha roba in ostala lesna galanterija; Pletarski izdelki;

Strugarski izdelki; Steklarski izdelki; Replike gmotne dediščine;

Sestavljeni izdelki iz več gradiv; Pletenine; Tkanine; Intarzije;

Ročne poslikave na različnih temeljnikih; Sodarski izdelki; Kolarski izdelki;

Izdelki iz papirja in ročno izdelan papir; Zlatarski izdelki;

Vitraž in tiffany; Izdelki iz slame; Izdelki iz koruznega ličja;

Rezbarski in pozlatarski izdelki; Mizarski izdelki; Puškarski izdelki;

Šiviljski in krojaški izdelki; Izdelki usnjene galanterije; Bižuterijski izdelki;

Suho in umetno cvetje; Izdelki iz (slanega) testa; Sedlarski izdelki

2. Tipologija spominkov po lokacijski vezanosti

- Hišni spominki
- Krajevni spominki
- Regionalni spominki
- Državni spominki

3. Tipologija spominkov po načinih izdelave

- Unikatni, avtorski spominki
- Maloserijski spominki
- Velikoserijski spominki (tudi industrijski izdelki)

4. Tipologija spominkov po načinih prodaje

- Trgovine s prodajnimi mesti za spominke
- (Spominkarski) kioski
- Ponudba v muzejskih trgovinah
- Delavnice odprtih vrat
- Občasni načini prodaje (ob prireditvah, nastopih idr.)
- (Stalna) razpoznavna veriga spominkarske ponudbe
- Ostali načini prodaje (na letalih, po internetu, v okviru poslovnih daril idr.)

5. Tipologija spominkov po njihovih funkcijah

- Uporabni
- Dekorativni (sem sodi tudi spominkarski kič)
- Promocijski
- Reprezentativni (zlasti spominki v funkciji poslovnih, promocijskih in protokolarnih daril)

SPOMINKI DOLENJSKA, BELA KRAJINA, RIBNIŠKA DOLINA

- Ribniški konjiček
- Šopek ribniške suhe robe
- Cviček
- Kočevski med
- Šentjernejski petelin
- Replike arheoloških najdb iz Dolenjskega muzeja v Novem mestu
- Belokranjske pisanice in drsanke
- Belokranjske vezenine in platno
- Gúdalo

PROMOCIJA IN PRODAJA SPOMINKOV

- Vzpostavitev verige prodajnih mest (tudi lahko le prodajnih stojal na obstoječih prodajnih mestih) z izdelki iz vrha in srednjega dela spominkarske piramide, ki so označeni z enotno blagovno znamko.
- Povečevati število delavnic odprtih vrat in prikazov izdelovanja »v živo«, kar seveda ne velja za vse spominkarske zvrsti.
- Omogočiti tudi razne nekonvencionalne načine prodaje spominkov.